

OVOZLI AXBOROT VOSITALARI ORQALI ESHITISH KO'NIKMASINI RIVOJLANTIRISH METODIKASI (AUDIO PODKASTLAR ASOSIDA)

Toxirova Madinabonu¹

Farg'ona davlat universiteti

KEYWORDS

eshitish ko'nikmasi, audio
podkast, xorijiy til, metodika,
autentik material.

ABSTRACT

Ushbu maqolada xorijiy til o'rgatish jarayonida audio podkastlar asosida eshitish ko'nikmalarini rivojlantirishga qaratilgan metodik yondashuvlar tahlil qilinadi. Audio materiallar orqali o'quvchilarda fonetik eshituv, mazmunni anglash, asosiy va ikkilamchi ma'lumotni ajratish, shuningdek, autentik tilga moslashuv ko'nikmalari shakllanadi. Maqolada audio vositalarning afzalliklari, qo'llaniladigan metodlar va darsda ularni integratsiyalash bo'yicha tavsiyalar keltirilgan.

2181-2675/© 2025 in XALQARO TADQIQOT LLC.

DOI: **10.5281/zenodo.15684657**

This is an open access article under the Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) license (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.ru>)

Kirish

Chet tilini o'rganishda eshitish (audirovanie) ko'nikmasi muhim nutqiy kompetensiyalar sirasiga kiradi. O'quvchi yoki tinglovchining tilni to'g'ri tushunishi, og'zaki nutqni qabul qilishi hamda unga to'g'ri javob bera olishi, aynan eshitish kompetensiyasiga bog'liq. An'anaviy darslarda eshitish materiali ko'pincha ssenariylashtirilgan, sun'iy ohangli va murakkab bo'lmagan nutq shaklida taqdim etiladi. Ammo real hayotda tilning autentik shakli, turli aksent va tezlikda eshitiladi.

Shu sababli, audio podkastlar замонавий дидактик восита сифатида кенг ўрин эгаллай бошлади. Улар орқали ўқувчи жонли тилни эшитиш, тушуниш, англаш ва мулоҳаза юритиш қобилиятини ривожлантиради. Ushbu maqolada aynan podkastlar asosida eshitish kompetensiyasini shakllantirish metodikasi taхdлil қилинади.

Metod

Audio podkastlardan foydalanishda quyidagi metodik yondashuvlar samarali hisoblanadi: Oldindan tayyorgarlik bosqichi (Pre-listening stage). Dars avvalida podkast mavzusi, asosiy so'zlar va kontekst tushuntiriladi. Mazkur bosqich o'quvchilarni tinglov materialiga

¹ Farg'ona davlat universiteti

tayyorlaydi. Masalan: „Bugun nemis tilida sayohat haqida podkast eshitamiz. Quyidagi soʻzlar bilan tanishing: Fahrkarte, Bahnhof, Ankunft.“

Tinglash bosqichi (While-listening stage). Podkast 1–2 marta tinglanadi. Oʻquvchilarga vazifalar beriladi: Asosiy fikrni ajratish (Was ist das Thema?). Detallarni belgilash (Welche Stadt wurde erwähnt?). Toʻgʻri/notoʻgʻri bayonotlar bilan ishlash (Richtig/Falsch-Fragen). Tahlil va muhokama (Post-listening stage). Tinglangan podkast asosida oʻquvchilar quyidagilarni bajaradi: Savollarga javob beradi. Oʻz fikrini bildiradi. Nutqiy faol mashqlar: rol oʻynash, hikoya qilish, bahs yuritish

Refleksiya va mustahkamlash. Oʻquvchi oʻz faoliyatini tahlil qiladi: Nimalarni tushundi? Qaysi soʻzlar qiyin boʻldi? Qanday strategiyalar foydali boʻldi?

Mustaqil tinglov topshiriqlari. Oʻquvchilarga uyda eshitish uchun audio podkastlar (A1–B1 darajasida) beriladi: Masalan: DW Deutsch Lernen: Langsam gesprochene Nachrichten.

Baholash usullari. Baholashda quyidagilardan foydalanish mumkin: Multiple-choice savollar. Boʻsh joylarni toʻldirish (gap ichida). Qisqa yozma mazmun. Guruhli savol-javob asosidagi interaktiv tekshiruv

Xulosa

Ovozli axborot vositalari, xususan podkastlar, eshitish koʻnikmasini shakllantirishda samarali vositadir. Ular orqali oʻquvchilar real nutqni anglash, tezlik va aksentlarga moslashish, kontekst asosida tushunish, tanqidiy eshitish kabi koʻnikmalarni rivojlantiradi. Podkastlar autentik til materiallari boʻlib, ular orqali nafaqat til oʻrganiladi, balki madaniyat, nutq ohangi va мулоҳаза юритиш қобилияти ҳам ривожланади. Shu bois, audio podkastlardan maqsadli va bosqichma-bosqich foydalanish xorijiy til eshitish kompetensiyasini mustahkamlashning muhim pedagogic omilidir.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Rost M., Teaching and Researching Listening, Routledge, 2011.
2. Gilakjani A. P. (2016). “The Significance of Listening Comprehension in English 3. Language Teaching”, Theory and Practice in Language Studies.
4. Brown, H. D. (2001). Teaching by Principles: An Interactive Approach to 5. Language Pedagogy, Pearson Education.
6. DW – Deutsch Lernen mit Podcasts: www.dw.com/de/deutsch-lernen
7. Field, J. (2008). Listening in the Language Classroom, Cambridge University Press.